

Predmet: KSC-BC-2020-06

Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Barte

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 18. jun 2024.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

**Odluka po zajedničkom zahtevu odbrane
za izmenu naloga o vođenju postupka**

Specijalizovani tužilac
Kimberli P. Vest

Zastupnik žrtava
Sajmon Loz

Branilac Hašima Tačija
Luka Mišetić

Branilac Kadrija Veseljija
Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija
Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatešvari Alagenda

PRETRESNI PANEL II (u daljem tekstu: panel), na osnovu članova 21 i 40(2) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 116(1) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 25. januara 2023, panel je izdao smernice za izvođenje dokaza i vođenje postupka (u daljem tekstu: nalog) i naložio stranama i učesnicima u postupku da ih se pridržavaju.¹

2. Dana 9. aprila 2024, odbrane Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija (dalje u tekstu, zajedno: optuženi i odbrana) podneli su zajednički zahtev za izmenu naloga (u daljem tekstu: zahtev odbrane).²

3. Dana 22. aprila 2024, tužilaštvo je podnelo odgovor na zahtev odbrane (u daljem tekstu: odgovor tužilaštva).³

4. Dana 29. aprila 2024, odbrana je podnela repliku na odgovor tužilaštva (u daljem tekstu: replika odbrane).⁴

---

¹ F01226, panel, *Order on the Conduct of Proceedings* /Nalog o vođenju postupka/ (u daljem tekstu: Odluka o nalogu o vođenju postupka), 25. januar 2023, sa prilogom 1.

² F02230, specijalizovani branilac, *Joint Defence Request for Relief in the Form of Amendment to the Order on the Conduct of Proceedings* /Zajednički zahtev odbrane za pravnu zaštitu u vidu izmene naloga o vođenju postupka/, 9. april 2024.

³ F02258, specijalizovani tužilac, *Prosecution Response to Joint Defence Request for Amendments to the Conduct of Proceedings Order* /Odgovor tužilaštva na zajednički zahtev odbrane za izmene naloga o vođenju postupka/, 22. april 2024.

⁴ F02273, specijalizovani branilac, *Joint Defence Reply to Prosecution Response to Joint Defence Request for Amendments to the Conduct of Proceedings Order* /Zajednička replika odbrane na odgovor tužilaštva na zajednički zahtev za izmenu naloga o vođenju postupka/, 29. april 2024.

5. Dana 1. i 7. maja 2024, odbrana je u sudnici iznela navode slične onima iz svog zahteva.⁵

II. IZJAŠNJENJA STRANA U POSTUPKU

6. Odbrana traži da se u nalog o vođenju postupka unesu tri izmene koje se odnose na pripremu svedoka – konkretno, ona traži da se doda: (i) zabrana namernog prikupljanja novih dokaza tokom pripreme svedoka; (ii) izričit zahtev da tužilaštvo pravi audio i video zapise svih sastanaka koji se održavaju u cilju pripreme svedoka, a naročito sastanaka sa osumnjičenim licima, i (iii) zahtev da se tužilaštvo obaveže da obelodani beleške sa sastanaka u cilju pripreme svedoka (u daljem tekstu: pripremni sastanci i beleške s pripremnog sastanka) najmanje 48 sati pre početka predviđenog svedočenja svedoka.⁶ Odbrana tvrdi da su te dopune neophodne zato što je tužilaštvo počelo da koristi pripreme sastanke za prikupljanje novih dokaza i vođenje dalje istrage.⁷

7. Tužilaštvo odgovara da zahtev odbrane treba odbiti jer se njime traži preispitivanje naloga a da pri tome nisu ispunjeni odgovarajući uslovi iz pravila 79.⁸ Tužilaštvo dodaje da zahtev odbrane treba odbiti zato što su tri predložene izmene neutemeljene, budući da: (i) su zasnovane na neistinitom opisu dosadašnjih pripremnih sastanaka; (ii) se tužilaštvo pridržava naloga; (iii) audio i video zapisi nisu potrebni; (iv) novo pravilo o obelodanjivanju 48 sati pre svedočenja niti je potrebno niti izvodljivo, i (v) odbrana nije pokazala da trpi neku konkretnu štetu.⁹

---

⁵ Transkript zasedanja na engleskom, 1. maj 2024, str. 15279, redovi 4-7; transkript zasedanja na engleskom, 7. maj 2024, str. 15496 do str. 15497, red 3.

⁶ Zahtev odbrane, stavovi 1, 13, 19, 28, 33, 40, 42.

⁷ Zahtev odbrane, stavovi 1, 12, 14-19, 24-27, 35.

⁸ Odgovor tužilaštva, stavovi 1, 3-4, 22.

⁹ Odgovor tužilaštva, stavovi 2, 22.

8. Odbrana u replici tvrdi da pravilo 79 nije jedina mogućnost na raspolaganju za pravnu zaštitu koju traži, i da je zahtev podnela, između ostalog, i na osnovu člana 40(6)(e)-(g).¹⁰ Odbrana dodaje da tužilaštvo ne pravi razliku između „odluka“ i „naloga“, pri čemu samo potonje izričito potpada pod pravilo 79,¹¹ kao i to da odbrana ne može da traži preispitivanje naloga jer joj obrazloženje nije dostupno.¹² Odbrana navodi da su, ako panel smatra da je preispitivanje adekvatniji pristup, uslovi za preispitivanje ispunjeni zato što je sudska zaštita prava optuženih neophodna da bi se izbegla nepravda i zato što je odbrana pokazala da izuzetne okolnosti postoje.¹³

III. MERODAVNO PRAVO

9. U skladu sa članom 40(2), panel se stara da suđenje bude pravično i ekspeditivno i da se postupak vodi u skladu s Pravilnikom, uz puno poštovanje prava optuženih i vodeći računa o zaštiti žrtava i svedoka.

10. U skladu s pravilom 116(1), panel redovno preuzima sve mere i usvaja procedure koje su neophodne kako bi se olakšalo pravično i ekspeditivno vođenje sudskog postupka.

11. U stavovima 85 do 99 naloga propisana je priprema svedoka za te postupke. Stavovi koji su najrelevantniji za ovu odluku detaljno su razmotreni u nastavku.

---

¹⁰ Replika odbrane, stavovi 2-4.

¹¹ Replika odbrane, stav 5.

¹² Replika odbrane, stav 7.

¹³ Replika odbrane, stav 9.

IV. DISKUSIJA

A. ZAHTEV ZA PREISPITIVANJE

12. U pogledu tvrdnje tužilaštva da odbrana nije pokazala da su ispunjeni uslovi za zahtev za preispitivanje,¹⁴ panel konstatuje sledeće.

13. Prvo, panel pojašnjava da je pravilo 79 merodavno za svaku odluku panela, bilo da se ona zove „nalog“ ili „odluka“. Nema razloga da se pravilo 79 smatra merodavnim samo za odluke panela koji u naslovu imaju reč „odluka“.

14. Drugo, panel se nije uverio da zahtev odbrane suštinski predstavlja zahtev za preispitivanje. Konkretno, prema pravilu 116(1), panel je dužan da „redovno preduzima sve mere i usvaja procedure koje su neophodne kako bi se olakšalo pravično i ekspeditivno vođenje sudskog postupka“. U skladu s tim, kada je doneo odluku, panel je naveo da je „u kasnijem toku postupka, panel po potrebi može menjati“.¹⁵ Panel, dakle, smatra da tu odluku može modifikovati po potrebi, što je već i učinio,¹⁶ i bez primene kriterijuma za preispitivanje prema pravilu 79. To što je iste ili slične argumente odbrana g. Krasnićija (u daljem tekstu: Krasnićijeva odbrana) već iznela, a panel ih razmotrio, ne utiče na taj stav.¹⁷ Krasnićijeva odbrana ih je iznela pre početka suđenja, dok se u ovoj stvari traži pravna zaštita za pitanja koja su se pojavila tokom sudskog postupka.¹⁸ Panel stoga smatra da je

---

¹⁴ Odgovor tužilaštva, stavovi 1, 3-4.

¹⁵ Odluka o nalogu o vođenju postupka, stav 10.

¹⁶ V. npr, F01960, panel, *Decision on Specialist Prosecutor's Request Concerning Post-Testimony Witness Contact* /Odluka po zahtevu specijalizovanog tužioca u vezi sa stupanjem u kontakt sa svedokom nakon njegovog svedočenja/ 27. novembar 2023, stavove 15, 26; engleski transkript zasedanja, 13. april 2023, str. 2813, redovi 17-21.

¹⁷ V. F01207, specijalizovani branilac, *Further Krasniqi Defence Submissions in Addition to Joint Defence Written Observations on the Draft Order on the Conduct of Proceedings* /Dodatna izjašnjenja Krasnićijeve odbrane uz zajedničke pismene komentare odbrane na nacrt naloga o načinu vođenja postupka/, 13. januar 2023, stavovi 17-23; F01246, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Request for Certification to Appeal the "Order on the Conduct of Proceedings"* /Zahtev Krasnićijeve odbrane za odobrenje da uloži žalbu na nalog o načinu vođenja postupka/, 1. februar 2023, stavovi 22, 25-27.

¹⁸ Zahtev odbrane, stavovi 1, 12, 14-15, 24, 26-27, 34-36, fusnote 11-13, 22-23, 27; replika odbrane, stavovi 10-11, 15-16, 23.

neosnovano smatrati da se minimalni uslov iz pravila 79 mora primeniti na zahtev odbrane.

15. U skladu s pravilom 116(1) i napomenom panela da se nalog po potrebi može menjati kasnije u postupku, panel će u nastavku oceniti da li su tražene izmene neophodne da bi se omogućilo pravično i ekspeditivno vođenje postupka.

B. ZAHTEV ZA IZMENE U NALOGU

16. Odbrana traži da se u nalog unesu tri izmene.

1. Zabrana prikupljanja novih dokaza

17. Odbrana traži da panel u nalog doda stav koji glasi: „Sastanci za pripremu svedoka ne smeju se koristiti u cilju traženja novih dokaza ili sprovođenja daljih istraga strane koja tog svedoka poziva.”¹⁹

18. Panel je u stavu 86 naloga precizirao svrhu pripremnih sastanaka:

86. Sastanci za pripremu svedoka održavaju se sa ciljem:

i. pružanja pomoći svedoku koji će dati iskaz u postupku:

(a) kako bi svedok dao relevantan, tačan i strukturiran iskaz, i

(b) kako bi se svedoku obezbedila odgovarajuća podrška.

ii. da strana koja poziva svedoka oceni i sistematizuje njegovo svedočenje kako bi se omogućilo usredsređeno, efikasno i delotvorno ispitivanje tog svedoka u sudnici.

19. Prema tome, iz naloga se jasno vidi da je cilj pripreme svedoka, između ostalog, da mu se obezbedi odgovarajuća podrška i omogući usredsređeno, efikasno i delotvorno ispitivanje tog svedoka u sudnici. Štaviše, nalogom se strani koja poziva svedoka ne zabranjuje da od njega prikuplja nove informacije, niti da mu pokazuje dokumente s ciljem da od njega dobije više informacija u vezi s tim dokumentima.

---

¹⁹ Zahtev odbrane, stavovi 13(a), 14-23, naročito stav 19; replika odbrane, stavovi 10-14.

20. Panel takođe ne ograničava pripremu svedoka samo na postupak u okviru kog mu strana koja ga poziva samo pruža priliku da ponovo razmotri svoje ranije izjave i objasni eventualne izmene u njima, kako to odbrana tvrdi.²⁰

21. Konkretno, prema stavu 96 naloga, strana koja poziva svedoka je u obavezi da, između ostalog, obelodani „sve nove informacije koje je dobila od svedoka“, što govori da je panel predvideo mogućnost da se na sastanku za pripremu svedoka od njega dobiju nove informacije. Uz to je propisan zaštitni mehanizam koji stranu koja poziva svedoka obavezuje da jasno naznači koje je nove informacije dobila od svedoka u postupku pripreme da bi: (i) suprotna strana mogla da se pripremi efikasno, i (ii) da bi se sprečilo da takve informacije budu prihvaćene u pisanom obliku u skladu s pravilom 154, već da se one iznesu usmenim putem tokom direktnog ispitivanja.

22. Odbrana svoju argumentaciju zasniva na protokolima o pripremi svedoka u Međunarodnom krivičnom sudu (u daljem tekstu: MKS).²¹ Panel ovde pre svega napominje da ovaj sud nije u obavezi da se pridržava sudske prakse MKS-a ili bilo kog drugog međunarodnog ili hibridnog suda, mada ih može uzimati u obzir prilikom usvajanja sopstvene prakse. Panel takođe napominje da se i u samom MKS-u ta praksa primenjuje različito, ali da su neka pretresna veća dopustila pripremu svedoka i usvojila protokole o pripremi svedoka.²² Neki od tih protokola propisuju da „pripremu svedoka ne bi trebalo sprovoditi u cilju dobijanja novih dokaza niti nastavka istrage strane koja ga poziva“,²³ ali ipak izričito dopuštaju

---

²⁰ Zahtev odbrane, stav 17, gde se upućuje na nalog o vođenju postupka, stav 97.

²¹ Zahtev odbrane, stavovi 18-19, 21-22.

²² Neka pretresna veća su odlučila da zadrže pripremu svedoka, dok su neka odlučila da je ne dopuste; v. npr. ICC, *Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud*, ICC-01/12-01/18-666, Trial Chamber, [Decision on Witness Preparation and Familiarisation](#) (u daljem tekstu: *Al Hassan Decision*), 17. mart 2020, stav 10 (i druge tamo citirane izvore), i [Annex](#); *Prosecutor v. Bosco Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-652, Trial Chamber, [Decision on Witness Preparation](#) (u daljem tekstu: *Ntaganda Decision*), 16. jun 2015, stav 15 (i druge tamo citirane izvore), i [Annex](#).

²³ V. npr. [Annex to Al Hassan Decision](#), stav 2; [Al Hassan Decision](#), stav 25; [Annex to Ntaganda Decision](#), stav 2; ICC, *Prosecutor v. Francis Kirimi Muthaura and Uhuru Muigai Kenyatta*, ICC-01/09-02/11-588, Trial

strani koja poziva svedoka da mu „pokaže potencijalne dokazne predloge i zatraži njegove komentare o njima da bi ocenila da li će ih koristiti u sudnici,“²⁴ dok je prema nekim protokolima to dopušteno „bez obzira na to da li ih je svedok ranije video ili nije“.²⁵ Jedno veće MKS-a konstatovalo je da takva mogućnost postoji da bi se pospešilo efikasno vođenje postupka, obezbedilo da svedok može da pruži najkompletniju verziju svog svedočenja i da mu se dâ dovoljno vremena da razmotri koje relevantne informacije eventualno može da pruži o datom pitanju.²⁶

23. Panel ponavlja da je svrha sastanaka za pripremu svedoka to da omoguće usredsređeno, efikasno i delotvorno izvođenje dokaza.²⁷ Pored toga, na tim sastancima strana koja poziva svedoka može s njim da razmotri pitanja i dokumente koji bi mogli biti relevantni za njegovo svedočenje.²⁸ Strana koja poziva svedoka u toj stvari ima određeni stepen diskrecije i panel se neće mešati osim ako strana koja poziva svedoka zloupotrebi to diskreciono pravo ili ako nove informacije dobijene od svedoka zahtevaju da panel usvoji neku kompenzatornu meru kako bi se sprečilo ugrožavanje prava suprotne strane. Panel iz istih razloga ne smatra ubedljivom tvrdnju odbrane da su određeni pripremni sastanci korišćeni za prikupljanje novih dokaza.²⁹

24. Panel pored toga konstatuje da su Pravilnikom i nalogom propisani adekvatni zaštitni mehanizmi. Konkretno, strana koja poziva svedoka dužna je da obavesti suprotnu stranu o dokaznim predlozima koje namerava da koristi na suđenju tako što će joj dostaviti spisak dokaznih predloga u skladu s pravilima 95(4)(c) i

---

Chamber, [Decision on Witness Preparation](#) (u daljem tekstu: *Kenyatta Decision*), 2. januar 2013, stav 46, i [Annex](#), stav 2.

²⁴ V. npr. [Annex to Ntaganda Decision](#), stav 24; [Kenya Decision](#), stav 37; [Annex to Kenya Decision](#), stav 23.

²⁵ V. [Annex to Al Hassan Decision](#), stav 24.

²⁶ [Kenya Decision](#), stav 37; v. takođe International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (“ICTY”), *Prosecutor v. Fatmir Limaj et al.*, IT-03-66-T, Trial Chamber, [Decision on Defence Motion on Prosecution Practice of “Proofing” Witnesses](#) (u daljem tekstu: *Limaj Decision*), 10. decembar 2004, str. 2.

²⁷ Nalog, stav 86(ii).

²⁸ V. npr. [Limaj Decision](#), str. 2.

²⁹ Zahtev odbrane, stav 15, fusnota 13.

119(2)(b). Nalog dodaje još jednu odredbu – da je strana koja izvodi dokaze u obavezi da obavesti suprotnu stranu o dokumentima koje namerava da koristi tokom svedočenja svakog svedoka. U stavu 82 naloga, strana koja izvodi dokaze dužna je da unapred dostavi spisak dokaznih predloga koje namerava da koristi tokom glavnog ispitivanja svedoka i, „ukoliko shvati da postoji dodatni materijal koji želi da koristi tokom glavnog ispitivanja tog svedoka, ta strana: (i) bez odlaganja o tome obaveštava druge strane i učesnike u postupku i pretresni panel, (ii) najkasnije 24 sata pre početka svedočenja tog svedoka dostavlja konačni spisak materijala koji će se koristiti i učitava dodatni materijal u sistem najavljenih dokumenata.“ Pored toga, „ako je nov materijal značajan, druge strane u postupku mogu zatražiti odlaganje pretresa ili neku drugu neophodnu meru kako bi taj materijal adekvatno pregledale i pripremile se za unakrsno ispitivanje.“³⁰

25. Panel zato smatra da u takvim okolnostima ograničenje koje traži odbrana nije ni potrebno ni opravdano. Ako se ispostavi da je na nekom pripremnom sastanku iznet veliki broj novih informacija, odbrana tada može da traži od panela adekvatnu pravnu zaštitu, kao što je odlaganje unakrsnog ispitivanja ili kratko odlaganje pretresa.

26. Iz tih razloga panel odbija zahtev odbrane za dopunu naloga predloženim stavom.

2. Obavezno audio i video snimanje sastanaka za pripremu svedoka

27. Odbrana traži da panel dopuni nalog odredbom koja obavezuje tužilaštvo da snima audio i video zapise sa svih sastanaka za pripremu svedoka, a posebno kada su u pitanju osumnjičena lica.³¹

---

³⁰ Nalog, stav 82; v. takođe, nalog, stav 74(vi).

³¹ Zahtev odbrane, stavovi 13(b), 24-33, naročito stavovi 28, 33 ; replika odbrane, stavovi 15-21.

28. Panel ima u vidu da je odbrana iskazala bojazni jer „nema načina da posmatra kako se to ispitivanje sprovodi i kako se od svedoka dobijaju nove informacije, tj. da li se postavljaju sugestivna pitanja, a zatim sačinjavaju beleške kao da je svedok taj materijal dao bez sugestivnog ispitivanja.”³² Panel naglašava da se podrazumeva da će strana koja poziva svedoka u beleškama s pripremnog sastanka dati istinit i tačan kratak opis sastanka.³³ Pored toga, što se tiče sugestivnog ispitivanja, u nalogu je naglašeno da tužilac koji ispituje svedoka ne sme, između ostalog, da postavlja pitanja na nedozvoljen način.³⁴ Na osnovu dosadašnjeg toka postupka, panel ne vidi razloga da sumnja u tvrdnju tužilaštva da vrši „pripremu svedoka na zakonit način”.³⁵

29. Panel napominje da je pitanje da li je neophodan audio ili video snimak sa pripremnog sastanka stvar odluke postupajućeg panela, u zavisnosti od relevantnih okolnosti.³⁶ Panel se nije uverio da je u ovom predmetu neophodno naložiti strani koja poziva svedoka da snima audio i video zapise sa pripremnih sastanaka. U skladu sa stavom 88 naloga, strana koja poziva svedoka dužna je da pripremu svedoka vrši savesno i u skladu s merodavnim standardima profesionalnog ponašanja i etičkih pravila.³⁷

30. Osim toga, u skladu sa stavovima 97 i 98 naloga, strana koja poziva svedoka dužna je da se pridržava jasno navedenih obaveza i ograničenja u pogledu pitanja

---

³² Zahtev odbrane, stav 25.

³³ V. nalog, stav 88.

³⁴ V. nalog, stav 98(i).

³⁵ Odgovor tužilaštva, stavovi 6-11.

³⁶ V. primere odluka u kojima je odbijen zahtev za dostavljanje audio i video snimaka: [Limaj Decision](#); ICTY, *Prosecutor v. Ramush Haradinaj et al.*, IT-04-84-T, Trial Chamber, [Decision on Defence Request for Audio-Recording of Prosecution Witness Proofing Sessions](#), 23. maj 2007, stav 22; *Prosecutor v. Ramush Haradinaj et al.*, IT-04-84bis-T, [Decision on Lahi Brahimaj's Urgent Motion Seeking Memorialisation of Further Contact Between Prosecution and Witness 3](#), 31. oktobar 2011, stav 20. V. *contra*, [Al Hassan Decision](#), stavove, 43, 46; [Annex to Al Hassan Decision](#), stav 12; [Annex to Ntaganda Decision](#), stav 12; [Annex to Kenyatta Decision](#), stav 12.

³⁷ V. takođe, [Limaj Decision](#), str. 3.

o kojima mora da razgovara sa svedokom tokom njegove pripreme i onih o kojima tom prilikom ne sme da razgovara.

31. Dalje, prema stavovima 95 i 96 naloga, strana koja poziva svedoka dužna je da vodi i obelodani detaljan zapisnik sa sastanka za pripremu svedoka.

32. Panel smatra da ti zaštitni mehanizmi adekvatno štite prava suprotnih strana u postupku, koje imaju mogućnost da unakrsno ispitaju svedoka o pitanjima iz beleške s pripremnog sastanka i o načinu na koji je pripremni sastanak vođen. Panel ne smatra da je odbrana pokazala da su u ovom predmetu audio i video snimci sa pripremnog sastanka neophodni da bi se obezbedilo pravično vođenje postupka.

33. Panel sada prelazi na tvrdnju odbrane da je strana koja poziva svedoka u obavezi da snima audio i video zapise sa sastanaka za pripremu svedoka koje tužilaštvo smatra osumnjičenim licima. Panel ima u vidu argument tužilaštva da odbrana nema stvarnu legitimaciju da se izjašnjava u ime osumnjičenih.³⁸ Tačno je da odbrana nema stvarnu legitimaciju da zastupa interese osumnjičenih lica, ali ona ima pravo da pokreće pitanja koja su relevantna za očuvanje prava optuženog i za vođenje pravičnog postupka. Panel smatra da argumentacija odbrane o tom pitanju spada u tu kategoriju.

34. Odbrana se poziva na pravilo 44 kada tvrdi da tužilaštvo krši prava osumnjičenih s kojima je održan pripremni sastanak.³⁹ Relevantni deo pravila 44 glasi:

(1) Prilikom ispitivanja osumnjičenog koje vrši specijalizovani tužilac primenjuje se postupak predviđen pravilom 43. Ispitivanje se snima video tehnikom [...]

(2) Osumnjičeni može da se ispituje bez snimanja ispitivanja video tehnikom shodno stavu (1) u slučajevima kada izuzetne okolnosti onemogućavaju snimanje. Specijalizovani tužilac beleži razloge zbog kojih nije sproveden postupak iz stava (1).

---

³⁸ Odgovor tužilaštva, stav 15.

³⁹ Zahtev odbrane, stav 31.

(3) U slučajevima kada se, shodno stavu (1) ili (2), ispitivanje ne snima video tehnikom, specijalizovani tužilac izrađuje pismeni transkript ispitivanja osumnjičenog, koji potpisuju on i osumnjičeni. Specijalizovani tužilac evidentira eventualno odbijanje osumnjičenog da pročita ili potpiše transkript, kao i razloge koje on eventualno navede za svoje odbijanje, i traži od drugih prisutnih lica da pročitaju i potpišu transkript.

35. Pravilo 44 nalazi se u poglavlju 3 („Istrage“), odeljak II Pravilnika, koje se bavi pravima lica tokom istrage. Taj deo Pravilnika propisuje istrage i sadrži posebne odredbe i zaštitne mehanizme merodavne za tu fazu postupka. Pripremni sastanci održavaju se u fazi suđenja, koja je prevashodno regulisana poglavljem 9 („Sudski postupak“) Pravilnika. Odbrana nije navela nijedan pravni izvor koji bi potkrepio njen navod da je pravilo 44 po analogiji merodavno i za fazu suđenja. Panel naglašava da pripremni sastanak sa svedokom nije informativni razgovor u fazi istrage.⁴⁰ Osim toga, panel napominje da svedok ne potpisuje beleške sa pripremnog sastanka i da se sva pitanja koja proističu iz pripremnog sastanka mogu raspraviti sa svedokom tokom unakrsnog ispitivanja. Povrh toga, kao što je već rečeno, odluka o tome da li će se snimati audio i video zapis pripremnog sastanka diskreciono je pravo i ne proističe iz pravila 44. Zato panel smatra neosnovanom tvrdnju odbrane da je pravilo 44 po analogiji merodavno i za pripreme sastanke sa svedocima.

36. Panel takođe podseća na to da je u nalogu predvideo određene vrste zaštite svedoka koji su istovremeno i osumnjičeni. Konkretno, panel je naložio sledeće:

99. Kada je u sklopu istrage neko lice upozoreno da se smatra osumnjičenim u smislu pravila 43, a tužilaštvo ga pre svedočenja pozove na još jedan informativni razgovor, tužilaštvo je dužno da to upozorenje ponovi ukoliko još postoji osnovana sumnja da je to lice izvršilo ili učestvovalo u izvršenju krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća. Kada je neko lice u sklopu istrage bilo na informativnom razgovoru i nije dobilo takvo upozorenje, a tužilaštvo u vreme pripremnog sastanka smatra da postoje osnovi sumnje da je to lice izvršilo ili učestvovalo u izvršenju

---

⁴⁰ ICC, *Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud*, Trial Chamber, ICC-01/12-01/18-734, [Decision on Defence Request for Reconsideration and, in the Alternative, Leave to Appeal the 'Decision on Witness Preparation and Familiarisation'](#), 9. april 2020, stavovi 25-26.

krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, tužilaštvo je dužno da to lice upozori u smislu pravila 43.

37. Dakle, ako tokom pripremnog sastanka tužilaštvo smatra da postoje osnovi sumnje da je taj svedok izvršio ili učestvovao u izvršenju krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, tužilaštvo je dužno da ga obavesti u smislu pravila 43. Pravilo 43 dalje upućuje na obavezu tužilaštva da upozna svedoka s pravima garantovanim članom 38(3) Zakona.

38. Osim toga, stav 97(v) naloga obavezuje stranu koja poziva svedoka da sve svedoke obavesti da mogu da traže savet advokata ako smatraju da bi informacije koje daju mogle biti samooptužujuće. Kao što je već napomenuto, u skladu sa stavovima 95 i 96 naloga, strana koja poziva svedoka dužna je da vodi i obelodani detaljan zapisnik sa pripremnog sastanka.

39. Panel smatra da te odredbe adekvatno štite interese svedoka koji su osumnjičeni i garantuje delotvornu zaštitu prava optuženih.

40. Panel iz istih razloga odbija navode odbrane da je tužilaštvo prekršilo prava svedoka W04765, W04323 i W04746 kada nije snimalo pripremnog sastanka s njima.⁴¹

41. Na osnovu navedenog, panel odbija zahtev odbrane da se u nalog unese stav u kom se nalaže da se snimaju audio i video zapisi pripremnih sastanaka.

3. Zahtev za izmenu roka za obelodanjivanje beležaka s pripremnih sastanaka

42. Odbrana traži da panel izmeni stav 96 naloga tako što će propisati da „strana koja poziva svedoka dostavi panelu i drugim stranama i učesnicima u postupku sve informacije koje je u obavezi da obelodani“ najmanje 48 sati pre svedočenja, umesto 24, kako je sada propisano.⁴²

---

⁴¹ Zahtev odbrane, stav 31.

⁴² Zahtev odbrane, stavovi 13(c), 34-40, naročito, stav 40; replika odbrane, stavovi 1, 22-24.

43. Panel podseća da relevantan deo stava 96 naloga glasi:

96. Najmanje 24 sata pre svedočenja, strana koja poziva svedoka dostavlja panelu i drugim stranama i učesnicima u postupku sve informacije koje je dužna da obelodani, uključujući: (i) sva objašnjenja, izmene i ispravke svedoka o njegovim ranijim izjavama i sve eventualne razloge koje je naveo za te izmene ili ispravke, i (ii) sve nove informacije dobijene od svedoka [...].

44. Pored toga, u skladu sa stavom 94 naloga, strana koja poziva svedoka „postaraće se za to da sa svedokom obavi pripremne sastanke *što je moguće ranije*, a u svakom slučaju najmanje 24 sata pre početka njegovog svedočenja“. Dakle, u nalogu je jasno navedeno da se pripremni sastanak mora obaviti najmanje 24 sata pre početka svedočenja, ali da se od strane koja poziva svedoka očekuje da, ako je moguće, to obavi ranije da bi blagovremeno obelodanilo beleške s tog pripremnog sastanka.

45. Panel ima u vidu bojazni odbrane da tužilaštvo pod tih 24 sata podrazumeva i vikende i sate van radnog vremena,⁴³ i slaže se sa tvrdnjom odbrane da bi obelodanjivanje beležaka s pripremnog sastanka u petak uveče ili tokom vikenda, ako je svedočenje zakazano za ponedeljak ujutro, moglo da spreči odbranu da se adekvatno pripremi.

46. Panel pored toga konstatuje da je tužilaštvo navelo da bi možda moglo da odgovori na zahtev za dostavljanje beležaka pre roka propisanog u nalogu, i to kada su u pitanju konkretni svedoci za koje su zahtevi poslani dovoljno pre zakazanog svedočenja.⁴⁴ Panel apeluje na obe strane u postupku da održe diskusije *inter partes* kako bi utvrdile o kojim se eventualno svedocima radi.

47. Panel smatra da tužilaštvo treba da preduzme razumne korake kako bi obezbedilo da se beleške s pripremnih sastanaka obelodanjuju u najkraćem mogućem roku nakon sastanaka. Panel takođe smatra da što se tiče svedoka čije je

---

⁴³ Zahtev odbrane, stavovi 35-36.

⁴⁴ Odgovor tužilaštva, stav 18.

svedočenje složenije, tužilaštvo treba da se postara za to da pripremne sastanke s njima obavi dovoljno pre početka svedočenja kako bi beleške s pripremnog sastanka bile obelodanjene u skladu s pravom optuženih da imaju dovoljno vremena da pripreme odbranu. Od tužilaštva se zato očekuje da organizuje pripremne sastanke s takvim svedocima dovoljno pre njihovog svedočenja, kako bi se omogućilo blagovremeno obelodanjivanje beležaka s njih.

48. I pored toga, budući da je tužilaštvo spremno da izađe u susret odbrani u pogledu primedbi u vezi s takvim svedocima, panel ne vidi potrebu da u ovom trenutku zvanično izmeni nalog.

49. S obzirom na navedeno, panel odbija zahtev odbrane za izmenu roka za obelodanjivanje beležaka s pripremnih sastanaka u stavu 96 naloga.

V. DISPOZITIV

50. Iz navedenih razloga panel **ODBIJA** zahtev.

/potpis na originalu/

Sudija Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

Utorak, 18. jun 2024.

U Hagu, Holandija